

**SCHRIJFTELIJKE VRAGEN**  
**aan het College van B&W**  
**van de gemeente Franekeradeel**

|            |                 |
|------------|-----------------|
| Datum      | 31 januari 2014 |
| Vragen van | VVD             |
| Onderwerp  | Omrin           |

**Inleiding :**

De VVD is van mening dat het onwenselijk is dat de gemeente aandeelhouder is van een bedrijf waarvan de activiteiten geen overheidstaak betreffen. De activiteiten van Omrin, o.a. de verwerking van afval, behoren niet tot een specifieke overheidstaak. In Nederland zijn meerdere private partijen die exact gelijke activiteiten als Omrin uitvoeren, echter zonder deelneming van de overheid.

De VVD is tevens van mening dat de profilering van Omrin als 'overheidsbedrijf' waardoor het bedrijf in een ten opzicht van private partijen, andere positie verkeerd bij het verwerven van opdrachten, sterk marktverstoring is. Als 'overheidsbedrijf' kan Omrin op basis van Europese regelgeving worden aangemerkt als een 'eigen dienst' waardoor een gunning van 1:1 mogelijk is. De VVD acht dit onwenselijk omdat dit marktwerking beperkt en leidt tot een ongelijke positie tussen bedrijven die dezelfde activiteiten uitoefenen.

Wanneer wij als gemeente geen aandeelhouder meer zijn dan heeft dat niet tot gevolg dat de activiteiten niet meer kunnen worden uitgeoefend. Voordeel is dat de gemeente tot aanbesteding kan overgaan hetgeen tot lagere tarieven voor onze inwoners kan leiden. Omrin kan, gelijk overige aanbieders, hun diensten aanbieden waarbij sprake zal zijn van niet vervalste concurrentie.

De VVD heeft de afgelopen maanden onderzocht of de gemeente als aandeelhouder wel altijd is behandeld en betrokken zoals een aandeelhouder behandeld en betrokken zou moeten zijn. Tijdens dit onderzoek kwamen een aantal overige zaken naar voren waarbij onze positie als aandeelhouder in het geding was/is. De vraag werpt zich op of wij los van de principiële vraag, wel aandeelhouder willen en moeten zijn van een bedrijf waar zich zaken afspelen en hebben afgespeeld die wellicht strijdig zijn met de wet en waarbij wellicht geconstateerd moet worden dat er tevens sprake is van misleiding. Om helder te krijgen of dit inderdaad het geval is geweest of thans nog het geval is, wil de VVD antwoorden op de bijgevoegde vragen. Ter toelichting op deze vragen hebben wij bijgevoegd het in opdracht van de VVD fractie onderzoeks resultaat.

Mede op basis van de te verkrijgen antwoorden, zullen wij ons beraden over de vraag of wij met initiatief voorstel aan de raad zullen aanbieden waarbij beëindiging van het aandeelhouderschap zal worden voorgesteld.

Vragen met verzoek om schriftelijk beantwoording vóór 1 maart 2014

**Aangaande Outline Consultancy BV:**

1. **Vraag:** Waarom informeert de op dat moment statutair directeur van Omrin in AVA dd 23 april 2010 niet volledig aangaande overgang aandelenpakket Outline Consultancy en het daarmee samenhangende vertrek van de aftredend statutair directeur Omrin per 1/1 2010?
2. **Vraag:** Is het juist dat met de overgang van aandelenpakket Outline Consultancy naar de aftredend statutair directeur (een tegenstrijdig belang in de zin van Art 2:146 BW oud) een dwingendrechtelijke bepaling is geschonden door hiervan niet vooraf melding te maken aan de AVA en de AVA in de gelegenheid te stellen een vertegenwoordigende partij aan te laten wijzen? **Toelichting:** De regeling in de statuten Omrin (art 16 lid 2) doet aan deze meldingsplicht naar AVA en aanwijzingsrecht AVA niets af.
3. **Vraag:** Wie was de initiërende partij in deze deal en werd er vanuit financiers Omrin druk uitgeoefend om tot een vertrek van de toenmalig statutair directeur te komen?
4. **Vraag:** Onder welke zakelijke condities is deze deal uiteindelijk tot stand gekomen?
5. **Vraag:** Is het juist te constateren dat door gepresenteerde wijze van handelen de AVA op elk denkbare wijze in zijn controlerende rol naar het bestuur en RvC is tekortgedaan?

**Aangaande de financiering van Omrin:**

1. **Vraag:** Is de observatie juist dat vanwege de gekozen 15 jaren afschrijvingstermijn voor de REC de financiers feitelijk voor zichzelf een voorrangspositie claimen bij het terughalen van vermogen uit Omrin? (discussie Vernooij/ Gerbrandy in AVA van 25 juni 2010 bij het vaststellen van de begroting 2011). **Toelichting:** Door het nemen van extra afschrijvingskosten wordt de winst gedrukt en behoeven aandeelhouders slechts minimale dividenden te krijgen. Op deze wijze blijft geld beschikbaar voor het aanhalen van het aflosschema bancaire financieringen.
2. **Constatering:** In de jaarverslaggeving 2009, 2010, 2011, en 2012 wordt door de directie Omrin gesproken over bijzondere financieringsafspraken die noodzakelijk zijn in verband met het financierbaar houden van de onderneming. Er wordt hier melding gemaakt van zgn. extra achterstellingen die worden geïntroduceerd als afspraken met financiers. De bedragen van deze achterstellingen € 5.000.000 (2009), € 20.000.000 (2010), € 20.000.000 (2011) en € 17.400.000 (2012). In de vennootschappelijke balans Omrin zijn deze verhogingen garantievermogen niet gepresenteerd.

**Vraag:** Wat is de status van deze vergroting EV /toevoeging garantievermogen?

**Toelichting:** Onderzoek naar de status van deze achterstellingen is noodzakelijk immers geen enkele bank kan het zich permitteren om wat eerst een solide lening was vervolgens middels een simpele afspraak te laten transformeren in een verschaffing van risicodragend kapitaal. Daarnaast kan deze achterstelling geen betrekking hebben op de financieringen zoals deze

samenhangen met de REC immers deze zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheden.

3. **Constatering:** Tweeslachtigheid in de jaarverslagen/jaarrekening in de periode 2009, 2010, 2011, en 2012 aangaande de solvabiliteit: De hierboven gepresenteerde achterstellingen representeren twee visies op de solvabiliteit van Omrin. Deze tweeduidigheid kan op zich zelf niet bestaan vanwege het feit dat laatste zin in de accountantsverklaring die bij deze jaarverslagen is gevoegd luidt: "Tevens vermelden wij dat het jaarverslag voor zover wij het kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in art 2:391 lid 4 BW."

**Vraag:** Aan deze laatste voorwaarde wordt op een hele expliciete wijze niet voldaan en daarom had de accountant deze verklaringen over de jaren 2009, 2010, 2011 en 2012 ook niet mogen afgeven. Wat is de verklaring hiervoor?

#### **Aangaande Jager Midwolde:**

1. **Constatering:** Directie Omrin schrijft in het jaarverslag 2008: "beoogde doelen die aan de besluitvorming van destijds ten grondslag hebben gelegen, in belangrijke mate zijn gerealiseerd.". Daarnaast heeft men het over: "De Jager Groep heeft een groeiende bijdrage aan het concernresultaat van Afvalsturing Friesland geleverd en daadwerkelijk bijgedragen aan de beoogde verlaging van het uniform tarief, terwijl het bedrijf zelf zowel bedrijfsmatig als organisatorisch een flinke ontwikkeling heeft doorgemaakt." (Cc. 2008-JV-VD-JOGB/1.4 – 02).

Zo ook de opmerking van de secretaris in de AVA van 12 december 2008 wanneer deze zegt: "Voor 2008 levert dit (Verkoop Jager – Red) een boekwinst op van ruim twee miljoen euro, terwijl de transactie in 2011 als Dusseldorp gebruik maakt van haar optie nog eens een bedrag van € 2,5 miljoen kan opleveren." (Cc. 2008-AV-NOT-JOGB/1.4- 01).

**Vraag:** Is dit aangaande de aan- en verkoop van Jager een reëel beeld immers in de periode dat Jager in bezit was van Omrin zijn twee voorbeelden aan te halen van creatief boekhouden (onjuist uitgevoerde stelselherziening 2006 en een dubieus opgevoerde bijzondere waardevermindering de Wierde in 2007) waarbij werd getracht de aankoopprijs van Jager in de boeken naar beneden te krijgen? (Totaal van de afgevoerde balans waarde middels stelselwijziging en bijzondere waarde waardevermindering bedraagt ca. € 1.732.000).

2. **Constatering:** In retrospectief is te constateren dat ten tijde van de vervreemding Jager Midwolde (2008 en 2009) er zich een ontwikkeling inzet die zich manifesteert in een structurele verslechtering van de solvabiliteit Omrin.

**Vraag:** Is er in het licht van het citaat aangehaald bij voorgaande vraag een onderbouwing beschikbaar van de wijze waarop aan- en verkoop Jager heeft bijgedragen aan de verlaging van het uniform tarief zoals daar wordt gesteld?

#### **Aangaande Perspectieven Omrin op Nederlandse afvalmarkt:**

**Constatering:** In AVA van 24 juni 2011 onder het agendapunt Verbreding aandeelhouderschap (agendapunt 4) is het perspectief aan de orde geweest waarin de mogelijkheden worden besproken om aandeelhouderschap Omrin open te stellen voor niet Friese gemeenten. Aan het aandeelhouderschap is gekoppeld een verplichting tot restafvalleverantie. Achterliggende idee is daarbij ondermeer dat additionele restafvalleverantie garanties scheppen ten behoeve van het veiligstellen van de vollast REC.

Daarnaast wordt melding gemaakt in het Financieele Dagblad (14-01-2014 – "Burger merkt vrijwel niets van lagere verwerkingskosten afval") dat nieuw contract afvalverwerking gemeente Apeldoorn

(Sita vuilverwerker) de helft goedkoper is dan het oude contract. Er wordt gezegd dat van de € 120 die de gemeente momenteel betaalt (per ton te verwerken afval) het tarief in 2016 € 50 per ton zal uitkomen.

Tenslotte; In AVA van 27 april 2012 geeft dhr. Vernooij aan bij het bespreken van de “strategie Omrin 2013-2016” dat met betrekking tot de kosten: “..de banken hebben aangegeven dat moet worden geanticipeerd op een tariefdaling van € 20 tot € 30 per ton.”. ( Cc. 2012-NOT-AV-REC/1.2 – 01).

1. **Vraag 1:** Welke impact heeft scenario Apeldoorn op mogelijkheden van participatie van niet Friese gemeenten?
2. **Vraag 2:** Welke impact heeft scenario Apeldoorn de restafval aanleververplichtingen voor bestaande aandeelhouders/gemeenten en wat zijn de gevolgen hiervan voor de uitgangspunten zoals deze gelden voor het uniform tarief?
3. **Vraag 3:** Welke impact heeft scenario Apeldoorn op de houdbaarheid van de bestaande financiering Omrin wanneer daarin wordt meegenomen dat de door financiers ingecalculeerde tariefdaling van € 20 tot € 30 per ton zoals door dhr. Vernooij in AVA van 27 april 2012 genoemd maximaal nog maar de helft is wat er aan tariefdaling (marktprijs) te verwachten is?